

„Čí je to klientka?“

Lidé čelící vícečetným znevýhodněním v praxi Intervenčního centra

Jitka Řeháčková, 5.3.2024

Obsah setkání:

- Domácí násilí aktuálně
- Práce Intervenčního centra
- Kazuistika
- Konstrukce klienta*ky v sociálních službách
- Závěr a dotazy

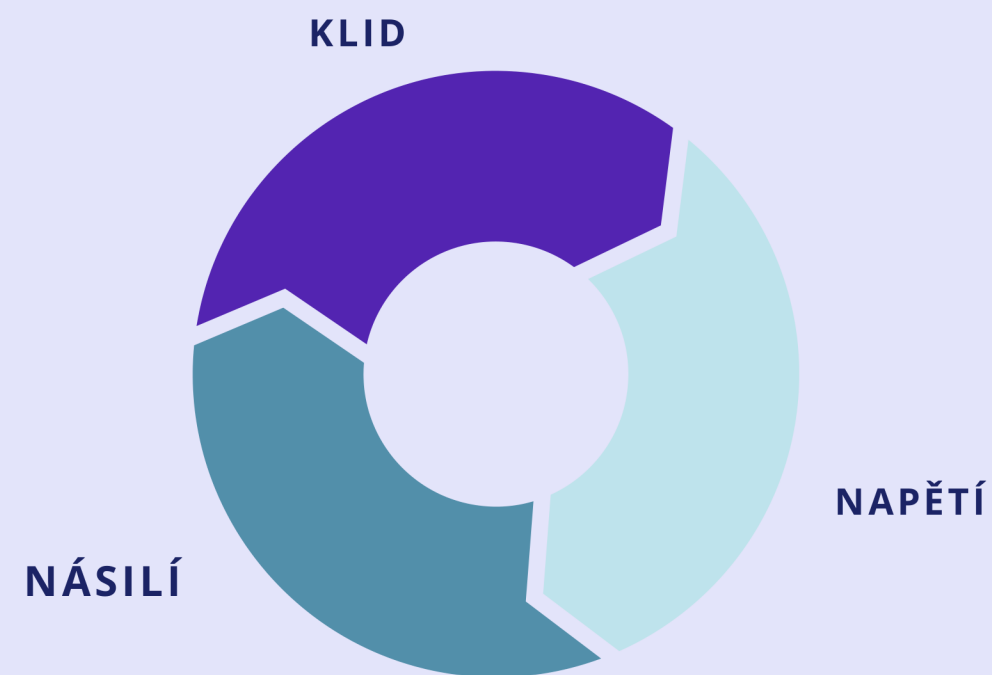
Trigger warning

definice násilí

Definice násilí z Norska formulovaná Perem Isdalem:

„Násilí je čin namířený proti druhému člověku, který má ublížit, způsobit bolest, zastrašit ho nebo ponížit, aby jednal proti své vůli, respektive aby nejednal podle své vůle.“

Domácí násilí - klasické koncepty



Syndrom týrané ženy:

- silný emocionální vztah k partnerovi
- za násilí viní sebe - přebírá jeho perspektivu
- nesevěří se nikomu z okolí, nenahlásí věc policii
- netečnost, otupělost, absence dlouhodobých plánů
- neschopnost prožívat některé emoce

Naučená bezmocnost:

- “když se budu bránit, zhorší se to”
- souvisí s opakovaným zážitkem bezmoci, případně se zážitkem selhání pomoci, její projevy mohou být rozmanité, od disociace po identifikaci s původcem násilí.

Domácí násilí - aktuální koncepty a témata

aneb co se mění:

Jak o věcech mluvíme:

násilí v blízkých vztazích

Ohrožená osoba a osoba dopouštějící se násilí

- syndrom týrané ženy a mýtus správné oběti
- domácí násilí jako izolovaný jev vs. jev prorůstající celým rodiným systémem
- společenské a strukturální souvislosti
- transgenerační přenos násilí



AUTONOMIE

**ZPLNOMOCŇOVÁNÍ A
POSILOVÁNÍ KOMPETENCÍ**

**ODBORNÉ
VYHODNOCENÍ**

ODMÍTÁNÍ NÁSILÍ A VŠECH JEHO FOREM

**ZA NÁSILÍ JE ODPOVĚDNÝ TEN, KDO SE
HO DOPOUŠTÍ**

BEZPEČÍ



SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

UBYTOVÁNÍ

BEZPEČÍ

PRÁVNÍ
PORADENSTVÍ

PSYCHOTERAPEUTICKÁ
PODPORA

LIDÉ V INTERVENČNÍM CENTRU

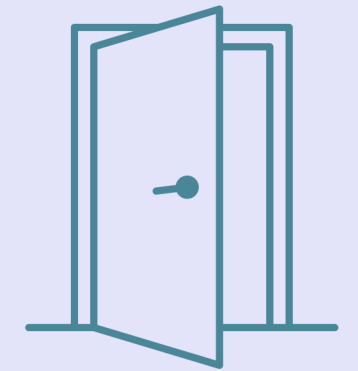
- Sociální pracovnice/pracovník - KP
- Psychoterapeutka/psychoterapeut
- Právnička



KLIENTKY A KLIENTI INTERVENČNÍHO CENTRA



ženy, muži, děti



vykázání, nízkoprahový vstup



odchod vs. setrvání



různé cesty k zotavení

Cílová skupina vs. žitá zkušenost

- Cílová skupina/definovaný okruh uživatelů
- kumulace sociálních problémů
- ACE study
- Mezigenerační přenos
- Konstrukce příběhu kl. v sociální službě

KAZUISTIKA - MARIE

- 1 Kontakt: Klientka telefonuje do IC s tím, že potřebuje pomoc, protože jí týrá její přítel a otec nejmladší dcery. Dětem je 10,8 a 2 roky. Prosí o schůzku v pozdních odpoledních hodinách, protože si nemůže dovolit nejit do práce. Na domluvenou schůzku však nedorazí.
2. Dostáváme oficiální žádost OSPOD o zprávu o spolupráci s paní M.
3. Klientka přichází bez objednání, viditelně rozrušená, má strach, že by mohlo dojít k odebrání dětí.
4. Při podrobnějším mapování situace zjišťujeme, že klientka je vystavena násilí ze strany současného přítele (fyzické násilí, vyhrožování, izolace, vykořisťování) a současně klientka byla v minulosti vykázána ze společné domácnosti, protože se dopouštěla násilí na své matce. Děti se dostaly do pozornosti OSPOD, protože někdo z okolí upozornil na to, že matka bývá opilá. Na OSPOD klientka sdělila, že pije, protože je ve stresu z partnera.
5. klientka pracuje jako kadeřnice, vzhledem k exekucím ale “bez smlouvy” a musí se plně přizpůsobit požadavkům “zaměstnavatele”.
6. Na pokyn OSPOD měla docházet do pravidelné skupiny pro ženy, které mají problém s alkoholem, byla tam jednou a byla verbálně agresivní na pracovníci programu, dále nedochází.

Z příběhu klientky je patrné, že může být uživatelkou hned několika sociálních služeb (AT, dluhové poradenství, intervenční centrum, SAS...)

Jako první se ale dostala na OSPOD, kde byly zjištěny základní informace a doporučeny služby. Přestože doporučení ze strany OSPOD není povinností klientů, jejich neplnění může mít závažné dopady na jejich život.

- *Co Vás zaujalo?*
- *Co se jeví jako důležité?*

KAZUISTIKA - MARIE V INTERVENČNÍM CENTRU



KAZUISTIKA - MARIE V AT PORADNĚ



KAZUISTIKA - MARIE NA OSPOD



Emická perspektiva vs. externí konstrukce

Stát se klientem sociální služby...

System kvalitních služeb vs. selhání pomáhajícího sektoru



REFLEXIVITA JAKO ODPOVĚD

- Reflexe vlastní zkušenost při tvorbě obrazu klienta (osobní, profesní, akademické)
- Reflexe politických a systémových vlivů při konstrukci obrazu klienta
- Reflexe moci při konstrukci obrazu klienta
- Kritická reflexe konceptu motivace
- Kompetence navázat profesionální vztah vs. expertismus

CASE MANAGEMENT JAKO CESTA...

Individuální CS

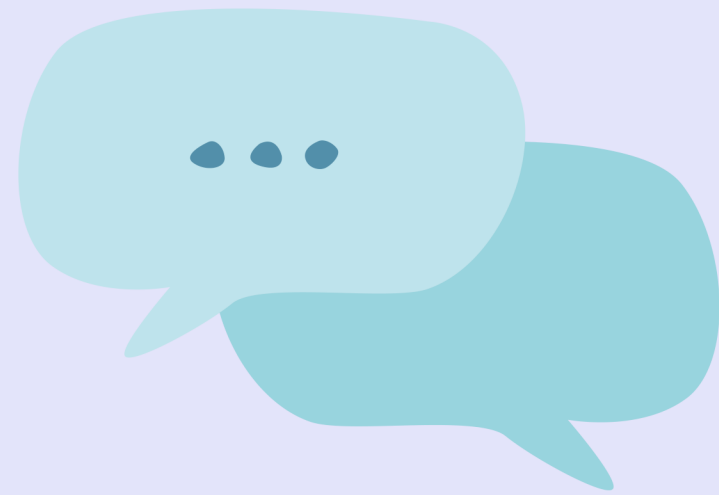
Terénní sociální pracovník vede sám klientův případ a ručí za kvalitu zvolených postupů, společně s klientem volí, kdy a jaká sociální služba, instituce, organizace „vstoupí“ do řešení klientovy zakázky (ASZ)

CO SE OSVĚDČILO:

- **Heterogenní tým**
- **Mapování jako intervence**
- **Vztah a kontakt jako zakázka**
- **zjišťovat počet služeb a doporučení**
- **Případová setkání / případové konference**

ZÁVĚR

- vícečetná znevýhodnění jako norma
- SP potřebuje více kompetence, než znalosti o konkrétní CS
- CS jako zčásti zastaralý koncept
- reflexivita



PROSTOR PRO VÁS